

AD
 LOCA SELECTA
 E GENES. XII—XXV: 18
 SUETHICE VERTENDA
 OBSERVATIONES

QUAS
 VENIA AMPL. ORD. PHILOS. UPSAL.
 PRÆSIDE

GUSTAVO KNÖS

S. TH. DOCT.
 LITT. ORIENTAL. PROF. REG. ET ORD.

PRO EXERCITIO

P. P.

JOHANNES AUGUSTUS CEDERVALL
 HOLMIENSIS

P. V.

IN AUDIT. GUST. DIE XVII NOV. MDCCCXXVII.

H. A. M. S.

UPSALIAE
 EXCUDEBANT REGIÆ ACADEMIÆ TYPOGRAPHI,

GROSSHANDLAREN

HÖGÅDLE

HERR A N D. V E N E R

OCH

HÖGÅDLA

FRU M A R I E V E N E R

FÖDD S U T H O W

helgas dessa blad

vördnadsfullt och tacksamt

af

JOH. AUG. CEDERVALL.

VIRO
ADMODUM REVERENDO ATQUE PRÆCLARISSIMO
DOM. MAG. HELJE AROSIN
PRÆPOSITO
ET ECCLESIAE SVÅRDSJÖ
PASTORI MERITISSIMO
Avunculo Optimo

pia et grata mente

JOH. AUG. CEDERVALL.

Den Huldaste Moder

MISQ helgadt

af

Sonlig kärlek och tacksamhet.

14. Vetus: *Ocn hvar något piltebarn icke värder omskoret i hans köts förhud, hans själ skall utrotas utu hans folk, derföre att han mitt förbund icke hållit hafver. Novus: Hvar och en oomskoren mansperson, som icke låtit sin förhud omskäras, skall uteslutas ifrån sitt folk; han hafver brutit mitt förbund.* De incircumcisiois adultis hic agi videtur, qui circumcidī se neglexerunt, cum eorum circumcisio esset a parentibus intermissa, qui igitur a parentibus neglectam circumcisionem approbaverunt. Quæritur vero, quānam versio justior sit, *utrotas, an uteslutas.* Sunt, qui putent, excisione e populo Hebræo intelligi poenam *exilii*, vel certe juris civis Hebræi amissionem, eodem nempe, qui circumcisionem neglexerit, loco habitum fuisse ac *ethnicos*, qui commerciorum caussā inter Judæos versabantur, prædia nulla inter eos possedisse, et jure, quo soli fruebantur Hebræi, excidisse, eamque sententiam confirmari versibus quibusdam inter Petronii fragmenta, quibus de Judæo, qui non ferro succiderit *inguinis oram*, dicitur: *exemitus populo Grajam migrabit ad urbem.* Placuit hoc I. D. Michaëli, cui tamen postea eadem sententia dubia visa est. *Excisionem vero non fuisse poenam forensem, seu a judicio aliquo humano pependisse, sed divinitus infligendam, Hebræi statuunt fere unanimes;* quorum sententiæ, poenam *פָרִית* esse mortem a Deo ipso modo qualicunque inflictam, favent loca, in quibus Deus minatur, se ipsum ejusmodi poenas de reis sumturus, ut Levit. XVII: 10 *Vultum meum convertam*

*in hominem comedentem sanguinem, et excindam (וְרָבַתִּי)
eum e medio populo suo.* Vid. et Levit. XX: 5. 6. XXIII:
30. Et Act. III: 23. ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τῆς λασ usur-
patur loco hujus phraseos מִצְפֵּי אֶרְאָרְשָׁא requirem ex eo,
Deut. XVIII: 19, ubi videtur Deus sibi poenam illam
exigendam servare. Rectius igitur videtur in versio-
ne retinere vocabulum *utrotas*, quam id mutare in ute-
slutas.

XVIII: 5. Vetus: Och jag vill lägga för eder ett stycke bröd, att J vedervecken edor hjerta; sedan gän J då fram båtter; förti derföre åren J komme till edar tjenare. Novus: Jag vill sätta fram något mat till eder förfriskning; sedan mågen J fullfölja eder resa, efter som J hafven tagit vägen hit åt eder tjenare. Patet, Abrahamum tres viros iter facientes hospitiis egenos existimasse, quorum nobilissimum, ut Principem, primum vene-
rabundus alloquitur, deinde vero plurali numero lo-
qui incipit, ut et reliqui duo intelligerent, se eos vel-
le hospitio excipere. Non enim fuit hospitibus mos
pulsandi ostium, aut eos quorum hospitio excipi cu-
piebant, priores alloquendi. Solebant potius in viâ
stare, exspectantes dum aliquis eos alloqueretur.
Conf. Homer. Odyss. I: 103. Postremis vero verbis
indicare videtur Abraham, opportune accidisse, ut
tentorium ipsius transirent. Non sunt verba expro-
brantis, sed potius lætantis et factum laudantis, quod
erat indicium, eos de suâ hospitalitate bene sensisse.
Nos hæc ita vertimus: Jag vill taga fram ett stycke
bröd,

bröd, att **J** må vederqvicka edert hjerita. Sedan må **J** gå vidare; ty derföre hafven **J** tagit tagit vågen förbi eder tjenare.

6. **Vetus:** — — och sade henne: *Skynda dig, och blanda try mått semlomjöl, och baka kakor.* **Novus:** — — och bad henne i hast taga try mått af finaste hvetemjöl och deraf baka kakor. **חָמֵץ** erat tertia pars Ephæ, quæ porro decima pars erat Chomeris, adeo ut Ephæ, tribus seis constans, decima pars esset quantitatis, cui gestandæ par esset asinus, unde modus mensuræ Chomer dictus fortasse nomen sortitus est, cum **חַמְרָה** et **רַמְרָה** interdum inter se commutentur, ut **Judic.** XV: 16. Abraham vero sine dubio ideo tantam panis copiam parari jussit, ut, si vellent hospites, quantum in iter opus esset, sibi sumerent. **חַלְבָּה** **פָּרִינָה** **סִימָלָה**, i. e. purissimæ farinæ, LXX. **σεμιδαλις.** — **שְׂנָה** LXX. **ἐγκυφίας**, Hieron. **subcineritos.** Feruntur Arabes vel hodie ejusmodi liba parare, farinam aquâ diluendo massamque conficiendo, quam diligenter depidunt, deinde in placentas tenues et rotundas, cujus diameter est sesquipedalis, extendunt. Eas purgato, ubi ignis accensus fuerat, loco calenti in arenâ imponnunt, teguntque calidis cineribus primum, deinde prunis. Cum alterum latus coctum est, placentam invertunt, cineribusque et prunis similiter tegunt, donec id quoque latus coctum sit. Nos igitur hæc ita reddenda censemus: — — och sade: *Skynda!* tre mått

af båsta hvetmjölk, blanda till deg och gör glödbakad
bröd.

7. Uterque nostras: *en god spåd kalf.* Rectius vero sensus vocabulorum בָּנֶן־בָּקָר רַךְ וְטוֹב exprimi videtur, si ita redunduntur: *en kalf, ung och fet.*

8. חִמָּאָה Iarchi ad h. l. explicat: שׂוֹרֵן חַלְבָּן pinguedo lactis, quam de ejus superficie colligunt. Ita quoque βετυρον, quod LXX. hic habent explicatur a Cyriilliano et Phavorino per: τὸ ἐλασσόδες τὰ γάλακτος, vel τὸ λιπώδες τὰ γάλακτος. Non igitur per butyrum reddenda est hæc vox, potius comparanda cum arab. خَبَق spissum fuit lac. Non enim, ut observat Michaelis in Supplem. p. 807, confici solebat butyrum in Palæstinâ, olei optimi ferace. Ad quos vero usus nos boreales butyro utimur, ad eos illarum regionum incolæ, in quibus felix olivarum proventus, oleo utuntur. Deinde Jud. V: 25. Job. XX: 17. et XXIX: 6. vix dubitari potest חִמָּאָה esse fluidum quid atque potabile. Sive igitur חִמָּאָה reddendum videtur: löpnad och söt mjölk, sive: gräddad och mjölk. — מִשְׁפֵּשׁ עַלְיָהוֹן et ipse stabat juxta eos, וְעַמְדָה עַלְיָהָם ministrans iis, ut Onkelos reddidit; nam alias per עַמְרָה ?בְּנֵי constructum, coram aliquo stare, valet: ei ministra: re, vid. Gen. XLI: 46. Deut. I: 38. Et hodie apud Arabes ipsi hospites peregrinis comedentibus stantes inserviunt. Vetus: och gick framför dem under tråt; och

och de åto. Novus: men han stod utmed dem under trådet, medan de åto. Potius reddendum videtur: och sjelf stod han inför dem under trådet, när de åto, eodem sensu, ac si dictum fuisset: sjelf betjenaade han dem.

10. בְּיַת חִיָּה Vetus reddit: om man lesver. Novus vero rectius: nästa år, vid denna tiden. Est enim חִיָּה feminum nominis adjectivi חִיָּה, quod in statu constructo חִיָּה scribitur, vivus, a, um; בְּ vero tempori indicando vel definiendo inservit, ut Gen. XXV: 31 מִום hodie, hoc momento, nunc, XXXIX: 11 בְּחַזֵּם הַזֹּה hoc tempore, Exod. IX: 18 בְּיַת מֶרֶח juxta tempus crastinum, cras; est igitur בְּיַת חִיָּה hoc tempore vivente, q. d. revividente, iterum vivente, i. e. redeunte, eodem tempore sequentis anni, περιπλομένος ἐνιαυτῷ Odyss. XI: 247. Eadem phrasi hospitiae Sulamitidæ diu sterili filium promittens utitur Elisæus 2 Reg. IV: 16 לְמַזְעֵד בְּיַת חִיָּה hac tempestate tempore revividente amplexabere filium. Idem valet supra XVII: 21 בְּשַׁנְהָה הַזֹּה hoc tempore in anno altero i. e. proxime sequenti. Fere ideim hic exstat v. 14. לְמַזְעֵד אֲשֶׁר אֶלְיוֹן בְּיַת חִיָּה quod Vetus reddit: I sinom tid vill jag komma till dig igen, om man lesver, Novus vero: vid denna tiden, ett annat år, skall jag komma igen till dig, ubi tamen sine dubio pro ett annat år reponendum est: nästa år. Liquet enim, idem omnino esse tempus, de quo tum v. 10, tum v. 14 agitur. — Quæ sequuntur hoc nostro v. 10 Vetus ita reddit: detta hörde Sara, der

der hon stod, bak tjålls-dörren. Novus: Detta hörde Sara uti tjålls-dörren, som var bakom. פָתַח הַאֲחָל post ostium tabernaculi. LXX. προς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς. וְהִוָּא אֶחָרִיו et illud, sc. ostium erat post eum, angelum, qui sedens sub arbore dorsum ostio tabernaculi obversum habebat. Adcuratius hæc ita verti putamus: Sara hörde detta vid tjålls-dörren, som var bakom honom.

12. Vetus: Nu jag gammal är, skall jag ånnu gifva mig till lusta? Novus: Skulle väl den fågnaden kunna hånda mig, i mina gamla dagar. Forte rectius: Sedan jag blifvit ålderstigen, skall jag känna lusta?

19. Vetus: Ty jag vet, att han befaller sinom barnom, och sino huse efter sig, att de skola hålla Herrans vågar. Novus: Jag harver utvalt honom till min vän, på det han skall befalla sina barn och sin slägt efter sig, att vandra på Herrans våg. Nititur hæc explicatio significatione distinctionis לְמִצְנָן אֲשֶׁר propterea quod, quia, atque observatione Jarchii, hic obtinere significationem amoris, cum יְרֻעָה nosse aliquem haud raro valeat alicujus rationem habere, eum acceptum habere, veluti Amos III: 2. Vos tantum יְדֹעַתְּנִי novi, elegi, acceptos habui, ex omnibus familiis terræ. Et Jarchi huc refert מִזְרָעֵ familiarem, propinquum, cognatum, Ruth. II: 1, et מִזְרָעָתְּ cognationem, affinitatem, Ruth. III: 2, quia qui aliquem diligit eundem sibi propinquum facit ipsumque novit et cognoscit.

Post